

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **T. N.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 7. 2012, čj. MV-67146-4/VS-2012, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 6 A 131/2012, o návrhu žalobce na určení lhůty k provedení procesního úkonu podle § 174a zákona č. 6/2002 Sb.,

t a k t o :

- I. Městský soud v Praze **j e p o v i n e n** ve věci vedené u něj pod sp. zn. 6 A 131/2012 rozhodnout nejpozději do 16. 4. 2014.
- II. Žalobci **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Návrhem ze dne 23. 1. 2014, doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 30. 1. 2014, se žalobce (dále jen „navrhovatel“) domáhá určení lhůty k provedení procesního úkonu podle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), spočívajícího ve vydání rozhodnutí v řízení vedeném u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) pod sp. zn. 6 A 131/2012.

[2] Nejvyšší správní soud zjistil ze soudního spisu městského soudu následující skutečnosti. Dne 3. 9. 2012 byla městskému soudu doručena žaloba, kterou navrhovatel brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 7. 2012, čj. MV-67146-4/VS-2012, jímž byl zamítnut rozklad navrhovatele proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně, kterým mu bylo odmítnuto poskytnutí informace žádané podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Přípisem ze dne 12. 9. 2012 městský soud vyzval žalovaného k doložení správního spisu a k vyjádření k zaslané žalobě ve lhůtě jednoho měsíce. Vyjádření k žalobě spolu se spisovou dokumentací žalovaného bylo městskému soudu doručeno dne 12. 10. 2012. Městský soud pak přípisem ze dne 15. 10. 2012 zaslal

navrhovatel vyjádření k žalobě s tím, že k ní může zaslat repliku. Dne 3. 5. 2013 navrhovatel nahlížel do soudního spisu a dne 9. 5. 2013 podal návrh na určení lhůty k ústnímu jednání nebo k rozhodnutí ve věci podle § 174a zákona o soudech a soudcích. Předsedkyně senátu městského soudu, která ve věci rozhoduje, ve svém písemném vyjádření k návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu uvedla, že k datu 26. 8. 2013 předchází věci cca 40 věcí napadlých do dne podání žaloby navrhovatele, které jsou v pořadí nápadů zařazeny k vyřízení dříve. Dne 8. 8. 2013 navrhovatel opět nahlížel do spisu. O návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, který byl Nejvyššímu správnímu soudu doručen dne 29. 8. 2013, rozhodl tento soud usnesením ze dne 11. 9. 2013, čj. Aprk 52/2013 – 36 tak, že návrh zamítl. Dne 21. 1. 2014 navrhovatel opět nahlédl do spisu a v návaznosti na to podal dne 23. 1. 2014 u městského soudu návrh na určení lhůty k rozhodnutí.

II. Návrh a vyjádření městského soudu

[3] Ve svém návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu navrhovatel uvedl, že v zamítavém usnesení čj. Aprk 52/2013 – 36 Nejvyšší správní soud odkázal na písemné vyjádření předsedkyně senátu městského soudu, která ve věci rozhoduje, že k datu 26. 8. 2013 předchází žalobě cca 40 věcí napadlých do dne podání žaloby navrhovatele, které jsou v pořadí nápadů zařazeny k vyřízení dříve. Navrhovatel opětovným nahlédnutím do spisu 21. 1. 2014 shledal, že ve věci nebyl ode dne 16. 10. 2012 (tj. ode dne doručení vyjádření žalovaného a předání správního spisu) učiněn žádný úkon. Podle navrhovatele doba téměř 5 měsíců mezi 26. 8. 2013 a 21. 1. 2014 dostačuje k vyřízení předcházejících cca 40 věcí. Domáhá se proto určení lhůty k vydání rozhodnutí.

[4] Ve svém vyjádření k návrhu na určení lhůty městský soud uvedl, že ačkoliv je věc po procesní stránce připravena k rozhodnutí, řídí se soud zákonným pravidlem, podle něhož mají být věci zásadně vyřizovány v pořadí, v jakém k soudu došly, s výjimkou věcí, pro něž je v § 56 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) stanoven přednostní režim nebo pro něž lhůtu k rozhodnutí stanoví zákon; o takovou věc zde nejde. Soud uvedl, že žaloba byla podána v září roku 2012; v současné době však senát, kterému byla věc přidělena, rozhoduje o žalobách podaných v roce 2010. K datu 3. 9. 2012 eviduje senát 6 A přes 390 žalob proti rozhodnutí správního orgánu, o kterých dosud nebylo rozhodnuto.

III. Právní posouzení Nejvyššího správního soudu

[5] Nejvyšší správní soud podaný návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu zhodnotil a dospěl k závěru, že je důvodný.

[6] Řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, upravené v § 174a zákona o soudech a soudcích představuje promítnutí zásad spravedlivého procesu z hlediska naplnění práva účastníka nebo jiné strany řízení na projednání jeho věci bez zbytečných průtahů, zakotveného zejména v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

[7] Při rozhodování o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu může příslušný soud stanovit lhůtu jen k provedení takového procesního úkonu, u něhož jsou v návrhu namítány (tvrzeny) průtahy. Uvedený závěr vyplývá nejen z ustanovení § 174a odst. 2, věty druhé, zákona o soudech a soudcích (dle tohoto ustanovení je náležitostí návrhu na určení lhůty, bez jejíhož splnění nelze v řízení pokračovat, označení procesního úkonu, u něhož jsou namítány průtahy), dále z ustanovení § 174a odst. 8, věty první, tohoto zákona (příslušný soud může určit lhůtu k provedení úkonu, u něhož jsou v návrhu namítány průtahy), ale zejména ze zásady nezávislosti soudů a soudců při projednávání a rozhodování sporů a jiných právních věcí, která nesmí být dotčena tím, že by příslušný soud posuzoval – v rozporu se smyslem (účelem) řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu – nejen otázku určení lhůty k provedení procesního úkonu, ale rovněž to, ve vztahu k jakému procesnímu úkonu nastaly v řízení průtahy.

[8] V řízení podle § 174a zákona o soudech a soudcích tedy Nejvyšší správní soud rozhoduje o návrhu na určení lhůty. Znamená to, že zjistí-li neodůvodněné průtahy v řízení spočívající zejména v tom, že příslušný soud poté, kdy obdrží podání ve věci, v přiměřené době nečiní žádné úkony, věci se vůbec nezabývá, aniž by pro takový postup existovaly ospravedlnitelné důvody, anebo činí úkony s nedůvodnou časovou prodlevou, usnesením určí tomuto soudu lhůtu, ve které má úkon učinit, resp. ve které má rozhodnout.

[9] Průtahy v řízení tak znamenají, že v soudním procesu dochází k neodůvodněně pomalému vyřizování věci napadlé příslušnému soudu či dokonce ke vzniku excesivního stavu, kdy dochází k nečinnosti soudu. Soud se tak při posuzování oprávněnosti návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu zabývá otázkou, zda v řízení dochází k průtahům, a to zejména s ohledem na kritéria stanovená v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, jimiž jsou složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a dosavadní postup soudu.

[10] Jakkoli přetíženost soudů, resp. počty nevyřízených věcí nikterak nemohou ospravedlnovat pomalé vyřizování věcí a vznikající nedůvodné průtahy v řízení, je třeba uvést, že podle § 56 s. ř. s., je soud povinen zásadně projednávat a rozhodovat věci v pořadí, v jakém mu došly; to neplatí pouze tehdy, jsou-li u věci dány závažné důvody pro přednostní projednávání a rozhodování věci. Soud tak projednává a rozhoduje přednostně návrhy na osvobození od soudních poplatků a návrhy na ustanovení zástupce, projednává a rozhoduje přednostně též žaloby proti nečinnosti správního orgánu a žaloby proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení správního orgánu, návrhy a žaloby ve věcech mezinárodní ochrany, rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o povinnosti opustit území, rozhodnutí o zajištění cizince, rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince, jakož i jiných rozhodnutí, jejichž důsledkem je omezení osobní svobody cizince, rozhodnutí o ukončení zvláštní ochrany a pomoci svědkům a dalším osobám v souvislosti s trestním řízením, jakož i další věci, stanoví-li tak zvláštní zákon. V případě navrhovatele se však nejedná o věc, která podléhá režimu přednostního vyřizování podle § 56 s. ř. s.

[11] V nyní posuzovaném případě jde již o druhý návrh navrhovatele k provedení procesního úkonu, resp. k vydání rozhodnutí, v téže věci. Nejvyšší správní soud považuje

za podstatné zdůraznit, že předsedkyně senátu městského soudu, která tuto věc posuzuje, ve svém vyjádření k prvnímu návrhu na určení lhůty uvedla, že ke dni 26. 8. 2013 předcházelo této věci cca 40 věcí přidělených referujícímu soudci, jež byly v pořadí podle nápadu zařazeny k vyřízení dříve. Na základě tohoto vyjádření navrhovatel zcela oprávněně očekával, že po vyřízení těchto cca 40 předcházejících věcí bude rozhodnuto v jeho věci. V písemném vyjádření k nyní projednávanému návrhu předsedkyně senátu městského soudu pouze poznamenala, že senát 6A eviduje přes 390 žalob, o nichž nebylo doposud rozhodnuto, a že v současnosti rozhoduje o žalobách podaných v roce 2010. Nezminila se však o tom, kolik věcí přidělených referujícímu soudci ke dni podání druhého návrhu předchází věci navrhovatele, resp. kolik z uvedených cca 40 věcí nebylo doposud rozhodnuto. Obě vyjádření předsedkyně senátu tak vyznívají poněkud rozporuplně, neboť z prvního z nich plyne, že věc navrhovatele přijde na řadu po vyřízení cca 40 předcházejících věcí, zatímco druhé (zhruba o pět měsíců pozdější) vyjádření spíše vzbuzuje dojem, že vzhledem k velkému počtu nedodělků nebude věc navrhovatele v dohledné době rozhodnuta.

[12] Nejvyšší správní soud přisvědčuje navrhovateli, že doba pěti měsíců by měla být dostatečná k vyřízení cca 40 věcí, které dle původního vyjádření předsedkyně senátu městského soudu ke dni 26. 8. 2013 předcházely věci navrhovatele. Vzhledem k tomu, že v řízení o navrhovatelově žalobě již byly učiněny všechny potřebné procesní úkony a věc je připravena k rozhodnutí, má zdejší soud za to, že si městský soud měl uspořádat svou činnost tak, aby mohl ve věci rozhodnout. Na tomto závěru nic nemění skutečnost, že doba, po kterou je u městského soudu tato věc vedena (tj. doba od podání žaloby v září roku 2012), je hraniční a sama o sobě by nemusela odůvodňovat vyhovění návrhu na určení lhůty k rozhodnutí ve věci. Konkrétní okolnosti nyní posuzovaného případu však činí návrh navrhovatele oprávněným.

[13] V návaznosti na vyjádření předsedkyně senátu městského soudu k nyní projednávanému návrhu Nejvyšší správní soud poznamenává, že jeho úkolem v řízení vedeném o návrhu dle § 174a zákona o soudech a soudcích zásadně není posuzovat a hodnotit zatíženost a výkonnost soudců městského soudu a jeho personální či materiální vybavení, a k uvedenému přihlížet při svých úvahách o oprávněnosti či neoprávněnosti návrhu, tedy o tom, zda délka soudního řízení v jednotlivých věcech je ještě přiměřená, resp. zda soud je či není bezdůvodně ve věci nečinný. Pomalé vyřizování věcí zásadně nelze skutečnostmi, na které poukazovala předsedkyně senátu ve svém vyjádření, ospravedlňovat. V této souvislosti lze odkázat na konstantní judikaturu Ústavního soudu, který opakovaně ve svých rozhodnutích uvádí, že *„průtahy v řízení nelze ospravedlnit obecně známou přetížeností soudů; je totiž věcí státu, aby organizoval své soudnictví tak, aby principy soudnictví zakotvené v Listině a Úmluvě byly respektovány a případné nedostatky v tomto směru nemohou jít k tíži občanů, kteří od soudu právem očekávají ochranu svých práv v přiměřené době“* (viz např. nález sp. zn. IV. ÚS 55/94, nález sp. zn. I. ÚS 663/01, nález sp. zn. III. ÚS 685/06, nález sp. zn. IV. ÚS 391/07 a další).

[14] Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud s ohledem na dosavadní postup soudu dospěl k závěru o oprávněnosti podaného návrhu, a proto určil lhůtu pro vydání rozhodnutí; touto lhůtou je městský soud vázán.

IV. Náklady řízení

[15] Návrh navrhovatele byl uznán jako oprávněný, takže ve smyslu poslední věty § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích hradí náklady řízení o něm stát. Vzhledem k tomu, že vznik takovýchto nákladů z obsahu spisu nevyplývá a navrhovatel ani žádné náklady, které by mu v tomto řízení vznikly, neuplatnil, soud rozhodl tak, že se navrhovateli náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. února 2014

JUDr. Lenka Kaniová
předseda senátu